

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Антон Христов Андонов

АМТИИ „проф. Асен Диамандиев” – Пловдив

за дисертационен труд

„Приложение на техниката на Марта Греъм в танцовото обучение в България и в творчеството на българските хореографи”

на Владимир Албертов Роже

докторант към катедра „Музикално-сценично изкуство”

„Вокален факултет” при НМА „проф. Панчо Владигеров” - София

за присъждане на **Образователна и научна степен „Доктор”**

Научна специалност „Музикознание и музикално изкуство”

Професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“

Научен ръководител - **доц. д-р Желка Табакова**

Владимир Албертов Роже е утвърден премиер-солист и доказан педагог с богата творческа биография в областта на класическия и модерен танц. След завършване на Хореографското училище в София през 1989 той работи в различни балетни театри където се доказва като изключителен балетен солист. Неговият талант присъства на световно известни сцени както в класически образци от балетния жанр така и в множество постановки от съвременния танц. Той натрупва богат репертоар в България, САЩ, Япония, Русия, Люксембург. Има значителен брой награди от балетни конкурси. Работата му с изтъкнати хореографи от цял свят - Юри Григорович, Дина Бьорн, Ева Евдокимова, Ирина Колпакова, Питър Шафус, Валентина Козлова, Александър Грант и др. разширява неговия творчески диапазон и потенциал и го прави значим

специалист в областта на класическия и модерен танц. Владимир Роже успоредно с изпълнителската си дейност успешно съчетава и преподавателската работа в САЩ. С това доказва големия си професионален опит придобит през годините и успешно реализиран в подготовката и изграждането на бъдещи изпълнители в сферата на танцовото изкуство.

Явно, изборът на тема **„Приложение на техниката на Марта Греъм в танцовото обучение в България и в творчеството на българските хореографи”** за настоящия дисертационен труд се дължи основно на обстоятелството, че дисертантът работи в меката на Американския модерен танц – от една страна, а от друга, неизследваното пространство за влиянието му в България.

Провокиран от процесите на глобализация в съвременния свят авторът насочва своето внимание върху „чистотата” на танцовите стилове, лексиката и методика. В този смисъл Роже представя необходима за българската танцова наука разработка с практическа приложимост, а именно *„Приложение на техниката на Марта Греъм в танцовото обучение в България и в творчеството на българските хореографи”*. Докторантът е успял задълбочено да проучи и анализира влиянието на техниките на Марта Греъм в България и нейното приложение в обучението и в съвременната българска хореография.

Докторантът извършва редица наблюдения и анализира творчеството на доста хореографи и танцовия репертоар на оперни и балетни театри както в България така и на сцените на световното танцово изкуство. Освен това представя богата документация от интервюта и проучване на специализирана литература за съвременния танц в Америка. Безспорно, богатият опит както и личните наблюдения на автора са условие за задълбочено опознаване на съществуващите явления в танцовото изкуство което създава предпоставка за направения професионален анализ на танцовата обстановка у нас до момента.

Дисертационния труд има ясна структура. Съдържа **Увод, Три глави, Заключение, Приложение и Библиография** от 162 заглавия на кирилица и на латинеца, интернет източници, звукозаписи, филми, уебстраници.

Разработката се отличава с добре издържана логична последователност и завършеност. Предложеният текст притежава необходимата компетентност. Изказът е точен, ясен и четивен. Коректно и прецизно е отразена използваната в значително количество научна литература.

В **Увода** се подчертава актуалността на проблема и неговата значимост. Убедително са представени обекта, предмета, целта и задачите. Целта конкретизира задачите, които структурират отделните глави в теоретичен и практически аспект. При разработването на дисертационния труд са изведени ценни изводи, които правят информацията в него практически приложима.

В **Първа глава** е направен обзор и анализ от възникването на Греъм техниката - ранен, среден и късен период в нейното развитие. Посочва научните изследвания в областта на нейното творчество. **Принос** на докторанта в тази глава е, разглеждането на автори, трудове, съждения и методологии впечатляващи като количество и като информираност на автора. Акцентът е фокусиран върху големия професионалист - изпълнител и творец Марта Греъм, нейния принос за развитието на модерния танц и въздействието ѝ върху танцовото изкуство на 20 век.

В труда хронологично и обстойно са направени съждения върху специфичната и уникална техника на Марта Греъм както и за философските ѝ възгледи за танца и огромното ѝ творчество - 181 хореографии, които откриват

н

о

в

с

в

я

т

Във **Втора глава** - „Влияние на Техниката на Марта Греъм при обучението по модерен танц в България” Владимир Роже разглежда в исторически аспект зараждането и развитието на класическия и модерния танц в България. Авторът конкретно очертава началото на танцовото обучение в България, както в средните и висши училища така и в любителските школи като констатира, че: „работата се отличава с абсолютен професионализъм в преподаването”. Подробно са маркирани и анализирани учебните програми в обучението на различните училища в страната и конкретния брой хорариум и часове по модерен танц. **Приносът** във втора глава е представената пълна картина на специализираните училища и паралелки по танци - от създаването им до момента и повлияването им от техниките на модерния танц и в частност от техниката на Марта Греъм.

В **Трета глава** Владимир Роже разглежда използването на техниката на Марта Греъм в емблематични творби от български хореографи и техните ученици. Обръща специално внимание върху комбинирането на техниката на Марта Греъм с други танцови техники в исторически план. Докторантът много задълбочено представя подробен анализ на спектакъла „Нестинарка” като разкрива оригиналния хореографски стил на Маргарита Арнаудова който обединява естетиката на класическия, фолклорния и модерен танц. По този начин докторантът извежда тезата си за формиране на собствен стил на българските автори в творчеството им.

Съществен принос в тази глава е детайлното разглеждане на научни трудове на известни балетоведи и български балетни критици. Също така и осъществяването на анкетно проучване с цел познаване и използване техниките на Марта Греъм в работата на българските хореографи и изпълнители съпоставени с други творци в САЩ и Европа.

Теоритичните изводи са умело съчетани с практическата приложимост на труда с възможностите за включване на танцовите образци в обучението и преподавателската дейност, както и при сценичното пресъздаване на бъдещи танцови постановки с използване на техниката на Марта Греъм. Смятам, че темата на дисертационния труд е полезна и особено важна за съвременните изследователски тенденции на модерното танцово изкуство у нас.

Положителна е преценката ми за трите публикации по проблематиката на дисертацията публикувани през 2020 (една от тях е под печат). Има участие в една научна конференция. Като избор, темите са свързани с дисертацията което отговаря на изискванията за защита на Дисертационен труд.

Авторефератът отговаря на стандартите и точно предава същността на дисертацията, направени са и съответните изводи. Прецизно са посочени приносите.

От всичко казано по-горе заявявам своята подкрепа за дисертационен труд *„Приложение на техниката на Марта Греъм в танцовото обучение в България и в творчеството на българските хореографи”*. Заявявам своята положителна оценка за труда на основа на посочените приноси.

Убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди на **Владимир Албертов Роже** *Образователната и научна степен „доктор”* в Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство”, Научна специалност „Музикознание и музикално изкуство”.

20.08.2020г.

Пловдив

проф. д-р Антон Андонов